

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра економіки, підприємництва та туризму

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

АСМОЛОВ АНДРІЙ ВІКТОРОВИЧ

УДК 338.24:330.322

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**Механізм забезпечення інвестиційної привабливості
вітчизняних бізнес-компаній**

076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ **А. В. Асмолов**

Керівник роботи
ШВЕЦЬ Тетяна Василівна
к. е. н., доцент

Житомир – 2024

АНОТАЦІЯ

Асмолов А.В. Механізм забезпечення інвестиційної привабливості вітчизняних бізнес-компаній. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 076 – підприємництво та торгівля. – поліський національний університет, 2024.

У кваліфікаційній роботі обґрунтовано теоретико-методичні засади і практичні рекомендації щодо визначення інвестиційної привабливості. Уточнено сутність інвестиційної привабливості та розглянуто механізм забезпечення інвестиційної привабливості вітчизняних бізнес-компаній. Проаналізовано існуючий стан функціонування досліджуваного підприємства та його інвестиційної привабливості. Запропоновано шляхи удосконалення управління інвестиційною привабливістю досліджуваного підприємства та здійснено прогнозування інвестиційної привабливості підприємства.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, механізм забезпечення, інвестиції, управління.

SUMMARY

Asmolov A.V. Mechanism of ensuring investment attractiveness of domestic business companies. - Manuscript.

Qualifying work for a master's degree in specialty 076 – Entrepreneurship, trade and exchange activities – Polissia National University, 2024.

The qualification work substantiates the theoretical and methodological principles and practical recommendations for determining investment attractiveness. The essence of investment attractiveness is clarified and the mechanism of ensuring investment attractiveness of domestic business companies is considered. The existing state of operation of the investigated enterprise and its investment attractiveness are analyzed. Ways to improve the management of the investment attractiveness of the enterprise under study are proposed and the investment attractiveness of the enterprise is forecasted.

Key words: investment attractiveness, provision mechanism, investment, management.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Сутність інвестиційної привабливості підприємства	7
1.2. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості підприємства.....	10
Висновки до розділу 1	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «ПОПІЛЬНЯНСЬКИЙ КОМБІКОРМОВИЙ ЗАВОД»	15
2.1. Загальна характеристика комбікормового заводу.....	15
2.2. Оцінка інвестиційної привабливості комбікормового заводу	19
Висновки до розділу 2.....	25
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ РІШЕННЯМИ ТОВ «ПОПІЛЬНЯНСЬКИЙ КОМБІКОРМОВИЙ ЗАВОД»	26
3.1. Шляхи удосконалення управління інвестиційною привабливістю ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»	26
3.2. Прогнозування інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»	30
Висновки до розділу 3.....	33
ВИСНОВКИ	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	36
ДОДАТКИ	41

ВСТУП

Актуальність теми. Каталізатором економічних процесів і ключовим чинником досягнення збалансованого розвитку в бізнесі, безперечно, є інвестиції. Різні теорії встановили чіткий зв'язок між економічним зростанням та інвестиціями, підкреслюючи вирішальну роль, яку вони відіграють. Нині активізація інвестиційних процесів є високоефективним механізмом рушійної сили соціально-економічних перетворень. Інвестиції, навіть під час війни, відіграють вирішальну роль у забезпеченні ефективності діяльності підприємства, оскільки вони безпосередньо впливають на потенціал довгострокового економічного зростання. Проте, інвестування в повоєнний період є складним завданням, яке потребує ретельного аналізу та виваженого підходу. Зі сказаного вище випливає, що управління інвестиціями, розробка ефективного механізму забезпечення інвестиційної привабливості залишається актуальною проблемою, яка турбує сучасні підприємства.

Питання управління інвестиціями досліджували Л.І. Бурдонос, В.М. Виноградня О. Л. Горяча, О. М. Данкеєва, Л.В. Добриніна, С.І. Карпін, М.І. Кісіль, К.М. Крамаренко, Н. А. Караван, С. М. Колонтай, М. Н.М. Гуляєва Ф. Кропивко, Л.В. Недільська, А. Д. Петрашевська, А. О. Поночовна, Л.В. П'ята, Г.О. Роганова, В. К. Романюк, С. І. Самайчук, Є Г. Ямненко та інші, але актуальність питання особливостей функціонування підприємства в умовах лімітованості інвестиційних ресурсів в повоєнний період не викликає сумніву.

Мета й завдання кваліфікаційної роботи. Метою кваліфікаційної роботи є розробка механізму забезпечення інвестиційної привабливості вітчизняних бізнес-компаній. Для реалізації поставленої мети було сформульовано окремі завдання:

- розкрити сутність інвестиційної привабливості підприємства;
- вивчити підходи до оцінки інвестиційної привабливості підприємства;
- охарактеризувати досліджувану компанію;

- провести оцінку інвестиційної привабливості досліджуваної компанії;
- запропонувати шляхи удосконалення управління інвестиційною привабливістю ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»;
- провести прогнозування інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод».

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти інвестиційної привабливості підприємств у сучасних ринкових умовах.

Методи дослідження. Теоретичною базою роботи послужили наукові праці вітчизняних та зарубіжних фахівців у галузі інвестицій та оцінки інвестиційної привабливості підприємства. В роботі використані табличний метод – для наочного відображення отриманих результатів; економіко-статистичні методи аналізу – для розрахунку показників інвестиційної привабливості досліджуваної компанії, загальнонаукові, такі як системний, абстрактно-логічний, порівняльний, а також методи наукового аналізу і синтезу використано для дослідження теоретичних основ та удосконалення інвестиційної привабливості досліджуваної компанії. Базою практичних розрахунків роботи послужили фінансова звітність та інформація про ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод», спостереження та висновки автора, отримані під час дослідження. Обґрунтування інвестиційної привабливості на перспективу здійснено за допомогою методу прогнозування.

Теоретична та практична значущість дослідження. Основні положення та висновки кваліфікаційної роботи відображають прикладний інтерес у плані модернізації та успішного функціонування ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод». Вагоме значення результатів дослідження представлені оцінкою потенційних інвесторів та їх інвестувати кошти в діяльність підприємства.

Перелік публікацій автора за темою дослідження: 1)Механізми управління розвитком територій: зб. наукових праць (2024) на тему: «Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод». 2)Наукові читання – 2024: зб. наукових праць працівників, докторантів, аспірантів та молодих вчених ННІ менеджменту, бізнесу і права Поліського національного університету (2024) на тему: «Теоретичні аспекти інвестиційної стратегії підприємства» 3)Студентські наукові читання – 2023: зб. наукових праць Науково-практичної конференції за результатами I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (2023) на тему: «Сталий розвиток підприємництва в умовах глобалізації»

Практичне значення одержаних результатів. Основні результати дослідження спрямовані на вдосконалення методики і практики формування механізму оцінювання інвестиційної привабливості суб'єкта підприємництва.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Дослідження складається зі вступу, трьох основних розділів, висновків та списку використаних джерел (43 найменування). Основний зміст роботи викладено на 38 сторінках комп'ютерного тексту і містить 13 таблиць, 5 рисунків та 1 додаток.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність інвестиційної привабливості підприємства

Одним із найефективніших методів сприяння розвитку ринкової економіки є процес активізації інвестиційної діяльності. Стратегічні інвестиційні рішення визнаються все більшою кількістю підприємств, які розуміють важливість продуманого та науково обґрунтованого управління інвестиційною діяльністю та інвестиційною привабливістю підприємства.

Необхідною умовою існування та розвитку підприємства є постійна потреба в інвестиціях для реалізації різноманітних інвестиційних проектів. Інвестування означає розподіл фінансових ресурсів (інвестицій) не для поточного споживання, а для інших цілей, які, як очікується, принесуть певні вигоди в майбутньому [43, с. 92].

У літературі [11, 20, 22, 26, 36, 39] можна знайти багато прикладів визначення поняття інвестицій. Ось деякі з них:

- інвестиції приймають форму витрат на фізичне та фінансове обладнання, дослідження та розробки, впровадження, освіти та рекламу;
- інвестиція – це цілеспрямоване розміщення фінансових ресурсів для придбання структурних активів;.
- інвестиції можна розуміти двояко, а саме як грошові витрати, які мають приносити дохід інвестору, або як процес, у якому гроші перетворюються на інші блага;
- інвестиції – це навмисно витрачені кошти інвестора, спрямовані на збільшення його доходу;.
- інвестиція характеризується потоком платежів, який починається з витрат тощо.

На практиці інвестування може приймати різні форми, наприклад, придбання акцій, облігацій або внесення грошей у банк, а також придбання обладнання, яке робить можливим початок виробництва та отримання прибутку [11].

Механізм управління інвестиціями охоплює набір тактичних чи стратегічних рішень, які спрямовують інвестиційну діяльність підприємства, узгоджуючи його загальні цілі розвитку та інвестиційну філософію. Крім того, механізм передбачає визначення найбільш ефективних підходів для досягнення інвестиційних цілей [13, с. 47]. Управління інвестиціями підприємства передбачає розподіл коштів на конкретні активи з метою отримання додаткового доходу або впливу [14, с. 80].

Управління інвестиційною діяльністю підприємства визначає: послідовність і етапи досягнення довгострокових інвестиційних цілей, орієнтири інвестиційної діяльності, джерела інвестиційних ресурсів, оптимальний підхід до інвестиційної діяльності на основі різних форм, первинні сфери інвестиційної діяльності, а також набір стандартизованих критеріїв здійснення та оцінки інвестиційної діяльності.

Формування механізму забезпечення інвестиційної привабливості підприємства – це трудомісткий і складний процес, який потребує залучення висококваліфікованих фахівців [30, с. 78].

Метою кожного інвестування є отримання прибутку, але раціональний підхід до інвестування повинен включати не лише прибуток, а й взаємозв'язок між прибутком і ризиком, з особливим наголосом на специфіці кожного інвестування. Невизначеність і ризик є основними характеристиками інвестування. Визнання інвестиційної привабливості виробничих підприємств та врахування інвестиційного ризику зменшує загрози під час роботи. Крім того, аналіз інвестиційної привабливості виробничих підприємств може бути основою для дій щодо усунення можливих загроз. Інвестиційна привабливість підприємства є одним з найважливіших факторів, що визначають ефективність інвестиційного проєкту. Тому інвестори оцінюють інвестиції не тільки в

контексті можливого прибутку, але і в контексті інвестиційної привабливості виробничих підприємств.

Підходи науковців до трактування інвестиційної привабливості розглянемо у вигляді таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Ідентифікація поняття «інвестиційна привабливість» в економічній літературі

Автор	Визначення поняття / джерело
С.Ф.Андреюк	це фінансова категорія, яка визначається ефективністю використання майна компанії, стійкістю її фінансового стану, та її здатністю до саморозвитку [1].
М. Белобородова	це сукупність об'єктивних властивостей, різних можливостей, засобів підприємства, що визначають потенційний попит на інвестиції забезпечений платоспроможністю [4, с. 4].
О.О. Коць, Р.А. Скіп	комплексна характеристика стану підприємства, оцінену за різними напрямками діяльності [20, с. 31].
А. С. Лесюк	характеристика структури власного та позикового капіталу, набір коефіцієнтів, що характеризують фінансовий стан підприємства [24, с. 139-140].
Г.В.Поясник	це можливість отримання доходу від інвестування коштів з мінімальним рівнем ризику [32].
Г.О. Роганова	це сукупність факторів, які роблять його привабливим для інвесторів [34, с. 33].
Р.В., Скалюк, О.І.Лоїк	це привабливість підприємства з точки зору перспективності, прибутковості, ефективності та мінімізації ризику інвестування в розвиток даного підприємства як за рахунок його власні кошти та кошти інших інвесторів [38, с. 116].

Джерело: узагальнено [1, 4, 20, 24, 32, 34, 38]

Таким чином, інвестиційна привабливість підприємства – це комплексне поняття, яке включає багато факторів. Завдяки високій інвестиційній привабливості підприємству легше залучати інвестиції, розширювати свій бізнес і досягати нових висот. Тому для компанії важливо не тільки створити привабливі умови для інвесторів, але й мати можливість продемонструвати свої переваги та потенціал.

Для того, щоб ефективно орієнтуватися в тонкощах формування механізму забезпечення інвестиційної привабливості, для бізнесу вкрай важливо виділити спеціалізований підрозділ у своїй організаційній структурі або звернутися за керівництвом до консалтингових фірм [30, с. 78].

Дослідження літературних джерел [10, 13, 14, 30] вказують на те, що розробка управління інвестиціями та інвестиційною привабливістю є послідовним процесом, який охоплює різні етапи. Проводячи ретроспективний аналіз показників інвестиційної діяльності, враховуючи як внутрішні, так і зовнішні фактори, можна отримати уявлення про тенденції інвестиційної привабливості підприємства. Першим кр. у формуванні інвестиційної привабливості є встановлення конкретної кількісної мети інвестиційної діяльності підприємства. Після цього розраховуються бажані та можливі тенденції для окремих показників інвестиційної діяльності, які сприятимуть досягненню основної мети. Також важливо визначити потенційні негативні тенденції, які можуть перешкодити покращенню інвестиційної привабливості. Крім того, слід враховувати будь-які обмеження, які можуть вплинути на бажані результати підприємства. Для формування механізму забезпечення інвестиційної привабливості підприємства слід сформулювати інвестиційну стратегію і включити в неї набір допоміжних цілей із закріпленням запланованих показників у конкретних кількісних значеннях. Побудова «дерева цілей» для інвестиційної стратегії підприємства є вирішальним кр. візуалізації загального плану росту інвестиційної привабливості підприємства. Нарешті, важливо постійно переглядати та перевіряти досяжність цілей інвестиційної стратегії організації. Розробка інвестиційної стратегії дозволяє приймати ефективні рішення в управлінні інвестиційною привабливістю компанії.

1.2. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Основними мотивами для прийняття рішень щодо інвестування в підприємствах є їх інвестиційна привабливість: вартість, пропозиція, ринок та інвестиційний клімат. Витратні мотиви, які також пов'язані з пропозицією, є

результатом бажання інвесторів збільшити прибутковість в результаті інвестування в галузь у виробничі підприємства. Ринкові мотиви виникають насамперед із пошуку ринків збуту власних товарів і послуг. Однак серед мотивів, пов'язаних з інвестиційним кліматом, найважливішими є: зміни в законодавчому регулюванні, зміни в податках, стабілізація політичної та економічної ситуації, доступ до кредитів і сприятливі фінансові умови для здійснення інвестицій.

Т. Г. Бондарук, І. С. Бондарук та І. В. Заїчко перелічують основні фактори, що впливають на інвестиційну поведінку підприємств, поділяючи їх на зовнішні та внутрішні фактори. Серед внутрішніх факторів: ступінь використання виробничих потужностей, високий ступінь споживання активів, фінансові можливості компанії та схильність керівного персоналу йти на ризик та їхні очікування, пов'язані з впливом інвестиційних ефектів на власну професійну кар'єру. Серед зовнішніх факторів виділено: вартість залучення інвестиційного капіталу та наявність зовнішніх коштів, обсяг очікуваного попиту на продукцію, яку пропонує підприємство, вплив держави в податковій сфері, застосування конкретних податкових пільг та розвиток інвестиційного законодавства [5].

Н. Ю. Брюховецька та О. В. Хасанова перераховують наступні причини інвестування у виробничу компанію:

- щодо доходів і виробництва (збільшення прибутку, збільшення фінансового результату, збільшення внутрішнього виробництва, зміна профілю виробництва, державне замовлення на продукцію, диверсифікація виробництва, запуск експортного виробництва, підвищення якості продукції, зниження собівартості);

- пов'язані з матеріальними необоротними активами (інвестиційні замовлення, високий ступінь фізичного та економічного зносу матеріальних необоротних активів, вимоги охорони праці, значна відмовність машин і апаратів, темпи технічного прогресу);

- інше (збільшення вартості підприємства, реструктуризація підприємства, скорочення зайнятості, захоплення нового сегменту ринку, заміна факторів виробництва, примноження капіталу через операції на ринку капіталу, захист навколишнього середовища) [6].

Незалежно від стадії функціонування підприємства фінансування його діяльності є необхідним для підприємства. Капітал необхідний на етапі запуску підприємства, на етапі поточної діяльності, а також для здійснення інвестиційних проектів. Інвестиції можуть фінансуватися з власних джерел (внутрішнє фінансування) та із зовнішніх джерел (зовнішнє фінансування). Вибір коштів для фінансування інвестиційної діяльності залежить насамперед від стану підприємства та наявних у нього ресурсів. Щоб компанія розвивалася і отримувала більший прибуток, необхідно здійснювати інвестиційну діяльність.

Вивчення літератури [4, 5, 6, 26, 36, 43] показало, що інвестиційну привабливість виробничих підприємств можна оцінювати на основі взаємодоповнюючих підходів: комбінованого, ринкового, стратегічного та фінансового, але в першу чергу доцільно оцінювати на основі показників їхнього фінансового стану. Для цього пропонується проводити розрахунок інтегрального показника інвестиційної привабливості. цей показник інвестори використовують, щоб порівняти між собою об'єкти інвестування, тому що чим вищий коефіцієнт інвестиційної привабливості, тим вищою буде ефективність інвестицій.

З дослідження М. Белобородової, випливає, що при оцінці інвестиційної привабливості підприємства, потрібно використовувати рейтинговий аналіз фінансових коефіцієнтів, які розраховуються за даними фінансової звітності [4, с. 6].

Науковці [1, 35, 62] відмічають, що саме прогноз імовірності банкрутства може бути індикатором зміни інвестиційної привабливості підприємства. У вітчизняній літературі науковцями [7, 26, 43] розглядаються можливість використання дискримінантних методів розрахунку прогнозу

ймовірності банкрутства підприємств, для розуміння його інвестиційної привабливості. На практиці, як сповіщають А.М. Савченко та Л.В. Блищик для прогнозування банкрутства виробничих підприємств слід використовувати моделі Альтмана (Z – модель), модель О. Терещенка [37, с. 503].

Комплексно оцінювати інвестиційну привабливість доцільно за допомогою інтегральної оцінки інвестиційної привабливості виробничих підприємств, яку розробило Агентство з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій [20]. Дану методику оцінювання інвестиційної привабливості виробничих підприємств за інтегральним показником представлено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Методика оцінювання інвестиційної привабливості підприємств

Показник	Вага
Група I. Показники майнового стану для оцінювання інвестиційної привабливості підприємства	
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,5
Фондовіддача	0,3
Коефіцієнт оновлення	0,2
Вагомість показників групи I	0,2
Група II. Показники фінансової стійкості для оцінювання інвестиційної привабливості підприємства	
Коефіцієнт фінансової залежності	0,3
Плече фінансового левириджу	0,25
Коефіцієнт фінансування	0,2
Коефіцієнт маневрування власного капіталу	0,15
Коефіцієнт забезпечення поточних активів власними коштами	0,1
Вагомість показників групи II	0,3
Група III. Показники прибутковості для оцінювання інвестиційної привабливості підприємства	
Коефіцієнт прибутковості активів	0,3
Операційна рентабельність продажу	0,25
Коефіцієнт прибутковості власного капіталу	0,25
Коефіцієнт прибутковості поточних активів	0,2
Вагомість показників групи III	0,3
Група IV. Показники ділової активності для оцінювання інвестиційної привабливості підприємства	
Коефіцієнт оборотності активів (трансформації)	0,6
Коефіцієнт обертання оборотних активів	0,2
Коефіцієнт закріплення	0,2
Вагомість показників групи IV	0,2
Інтегральний показник інвестиційної привабливості	Σ гр.I- IV

Джерело: [20]

Отже, основними методами, які розраховуються на основні фінансової звітності підприємства, та які можна використати для оцінки інвестиційної привабливості досліджуваного підприємства є: рейтингова оцінка фінансового стану, діагностика банкрутства та інтегральна оцінка інвестиційної привабливості. Кожен із методів має свої особливості, тому для отримання більш реальних результатів інвестиційної привабливості підприємства доречним вбачається паралельного застосування декількох методів. Адже, залучення інвестицій підприємством буде залежати в першу чергу від його інвестиційної привабливості. На основі діагностики приймається рішення відносно здійснення інвестицій, формуються стратегічні інвестиційні цілі та окреслюються тактика їх реалізації.

Висновки до розділу 1

Для формування механізму забезпечення інвестиційної привабливості підприємства слід сформулювати інвестиційну стратегію і включити в неї набір допоміжних цілей із закріпленням запланованих показників у конкретних кількісних значеннях. Побудова «дерева цілей» для інвестиційної стратегії підприємства є вирішальним кр. візуалізації загального плану росту інвестиційної привабливості підприємства.

Основними цілями оцінки інвестиційної привабливості в наведеному вище контексті є: визначення поточного стану підприємства та перспектив його розвитку; розроблення заходів щодо суттєвого підвищення інвестиційної привабливості; залучення інвестицій у рамках відповідної інвестиційної привабливості та обсягів отримання комплексного підходу для позитивного ефекту розвитку залученого капіталу.

Таким чином, очевидно, що ми розглядаємо інвестиційну привабливість як інтегральний показник, який слугує для інвестування в ту чи іншу компанію, інвестиційний проєкт, для прийняття рішення про залучення інвестицій.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «ПОПІЛЬНЯНСЬКИЙ КОМБІКОРМОВИЙ ЗАВОД»

2.1. Загальна характеристика комбікормового заводу

Для практичного аналізу підприємства ми обрали відоме вітчизняне підприємство ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод». ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» здійснює виробничу фактично 22 роки, а підприємство було створено 30.12.2002 р. (номер запису: 12971450000003408). ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» зареєстровано за юридичною адресою Україна, 01013, м.Київ, вулиця Набережно-печерська дорога, будинок 2. Керівником організації є Котенко Тарас Анатолійович. Розмір засновницького капіталу складає 1 272 930,00 грн. Засновником (власником) підприємства є Туревич Ігор Вікторович (розмір внеску: 1 272 930.00 грн, 100%). Основний вид діяльності за КВЕД2010 46.21Оптова торгівля зерном,необробленим тютюном,насінням і кормами для тварин. Динаміка та структура реалізації продукції ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» наведена в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Склад і структура реалізації продукції ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

Показник	2021 р.		2022 р.		2023 р.		2023 р. до 2021 р.		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	+, -	в %	п. с.
комбікорми	895893,4	96,8	487883,4	93,4	312607,6	82,9	-583285,8	34,9	-13,9
інша продукція	29192,3	3,2	34748,5	6,6	64258	17,1	35065,7	220,1	13,9
Разом	925085,7	100	522631,9	100	376865,6	100	-548220,1	40,7	0

Джерело: дані ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

В 2021 р. ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» було реалізовано продукції на суму 925085,7 тис.грн, в 2022 р. на суму в 522631,9 тис. грн, а в 2023 р. на суму в 376865,6 тис.грн, що в середньому за 3 роки дало виручку в

608194,4 тис.грн. Основним видом реалізованої продукції підприємства в 2023 р. були комбікорми - 82,9%, що менше на 3,8% в структурі від 2020 р. Якщо брати дані за останні 3 роки, можемо помітити, що ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» спеціалізується на виробництві і продажі комбікормів – 93,0% від реалізованої продукції.

Рівень забезпеченості виробничими ресурсами ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» наведено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

**Наявність виробничих ресурсів ТОВ «Попільнянський
комбікормовий завод»**

Показники	Од. виміру	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р.	
					+, -	у %
Власний капітал	тис. грн	30269,6	74794,7	76584,7	46315,1	253,0
Статутний капітал	тис. грн	1272,9	1272,9	1272,9	0,0	100,0
Загальна вартість майна	тис. грн	120047,8	168358,7	123115,7	3067,9	102,6
Середньорічна балансова вартість основних засобів	тис. грн	34131,2	39604,2	42669,2	8538,0	125,0
Середньорічна балансова вартість оборотних засобів	тис. грн	68339,7	100266,7	100198,0	31858,3	146,6
Робочий капітал	тис. грн	-12711,1	29902,3	30398,6	43109,7	-239,2
Коефіцієнт зносу основних засобів	-	30,7	36,9	44,2	13,5	144,1
Середньооблікова чисельність працівників	осіб	34	32	33	-1,0	97,1
Фондоозброєність	тис. грн	1003,86	1237,63	1293,00	289,1	128,8

Джерело: дані ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

Дані таблиці 2.2 свідчать, що на кінець 2023 р. вартість майна у володінні ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» досягла 123115,7 тис.грн, тобто за звітний період майно підприємства зросло у вартості на 3067,9 тис.грн чи на 2,6% за рахунок зміни ціни основних і оборотних коштів. Середньорічна вартість основних засобів за балансом за 2023 р. рівна 42669,2 тис.грн, що більше чим в 2021 р. на 8538,0 тис.грн чи на 25,0%. Знос основних засобів зріс на 13,5% і в 2023 р. рівний 44,2%. Оборотні активи в

середньому за 2023 р. коштували 100198,0 тис.грн, що більше чим в 2021 р. на 31858,3 тис.грн чи на 46,6%.

В таблиці 2.3 проаналізуємо продуктивність використання виробничих ресурсів ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод».

Таблиця 2.3

**Оцінка продуктивності використання виробничих ресурсів ТОВ
«Попільнянський комбікормовий завод»**

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р.	
				+, -	у %
Матеріаловіддача, грн	1,65	1,38	1,39	-0,25	84,6
Фондовіддача, грн	27,10	13,20	8,83	-18,27	32,6
Фондоємкість, грн	0,04	0,08	0,11	0,08	306,9
Ступінь зносу основних виробничих фондів, %	30,7	36,9	44,2	13,5	-
Коефіцієнт обороту оборотних засобів	13,537	5,212	3,761	-9,775	27,8
Тривалість 1 обороту оборотних засобів, днів	27,0	70,0	97,0	70,1	359,9
Припадає оборотних засобів на 1 грн основних фондів, грн	2,00	2,53	2,35	0,3	117,3
Частка дебіторської заборгованості в загальному обсязі оборотних активів, %	80,3	68,5	47,9	-32,4	59,6
Норма прибутку, %	17,4	6,0	4,2	-13,2	24,1
Середньорічна чисельність працівників, осіб	34	32	33	-1	97,1
Корисний фонд робочого часу за р. 1 працівником, днів	261	257	255	-6	97,7
Фактично відпрацьовано за р. 1 працівником, днів	232	207	240	8	103,4
Коефіцієнт використання персоналу	0,889	0,805	0,941	0,052	105,9
Отримано чистого доходу на 1 середньорічного працівника, тис. грн	27208,4	16332,2	11420,2	-15788,2	42,0
Середньомісячна оплата праці 1 працівника, грн	10211	11352	15256	5045	149,4
Середньорічна оплата праці працівника, тис. грн	122,5	136,2	183,1	60,5	149,4

Джерело: розраховано на основі даних комбікормового заводу.

Дані таблиці 2.3 засвідчують, що у ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» змінилася ефективність ресурсів задіяних у виробництві. Фондовіддача (за виручкою) в 2023 р. у порівнянні до 2021 р.

зменшилася на 18,27 грн чи на 67,4%. Матеріаловіддача виробничого процесу знизилася на 0,25 грн чи на 15,4 % у 2023 р. в порівнянні з 2021 роком. Оборотноість оборотних коштів за р. уповільнилися на 70,1 дні. Це привело до зниження коефіцієнта оборотності засобів на 9,775 пункти. Найбільш ефективним було використання засобів виробництва в 2021 році, коли норма прибутку була рівною 17,4%.

Продуктивність праці у ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» впала: на одного працівника вироблено товарної продукції менше на 15788,2 тис.грн чи на 58,0%. У 2023 р. коефіцієнт використання персоналу рівний 0,941, що краще 2021 р. на 0,052 чи на 5,9%. У 2023 р. середньорічна заробітна плата досягла 183,1 тис.грн або 15256 грн в місяць, що більше ніж в 2021 р. на 60,5 тис.грн за р. чи на 49,4%. ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» пропонує достойну оплату праці своїм працівникам.

Проаналізуємо формування фінансового результату ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» за «Звітом про сукупний дохід» в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Формування фінансового результату ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р.	
				(+, -)	в %
Чистий дохід від реалізації комбікормів, тис. грн.	925085,7	522631,9	376865,6	-548220,1	40,7
Собівартість реалізованих комбікормів, тис. грн.	918323,7	518871,6	373299	-545024,7	40,7
Валовий прибуток від реалізації комбікормів, тис. грн	6762	3760,3	3566,6	-3195,4	52,7
Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	7352	2887,4	2191,6	-5160,4	29,8
Фінансовий результат від звичайної діяльності, тис. грн	7352	2887,4	2191,6	-5160,4	29,8
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн	7352	2887,4	2191,6	-5160,4	29,8
Чистий фінансовий результат, тис. грн	5951,1	2366,7	1789,9	-4161,2	30,1

Джерело: дані ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

Дані таблиці 2.4 показують, що чистий дохід у ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» зменшився на 548220,1 тис.грн чи на 59,3% і в 2023 р. сягнув 376865,6 тис.грн. Собівартість реалізованої продукції підприємства зменшилися на 545024,7 тис.грн чи на 47,3% і в 2023 р. досягла 373299 тис.грн. Чистий фінансовий результат ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» в 2023 р. сягнув 1789,9 тис.грн. прибутку, що менше 2021 р. на 4161,2 тис.грн чи на 69,9%, оскільки в 2021 р. було отримано 5951,1 тис.грн. прибутку. Найбільш успішним для ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» був 2021 рік.

Отже, з початком війни в Україні ефективність діяльності ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» зменшилася, але підприємство залишається прибутковим. Підприємство володіє необхідним виробничим потенціалом для успішного ведення бізнесу.

2.2. Оцінка інвестиційної привабливості комбікормового заводу

Оцінки інвестиційної привабливості здійснюється аналітиками підприємства для різних груп інвесторів, для різних цілей проведення аналітичної діяльності. Оцінити інвестиційну привабливість ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» доцільно за допомогою показника інтегральної оцінки інвестиційної привабливості (табл. 2.5-2.9), який розраховується на основі інформації про фінансову стійкість підприємства, ефективність використання його ресурсів та організаційно-економічних характеристик, які визначають доцільність інвестування в них. Інтегральний показник підібрано для конкретно до ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод».

Якщо інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» більше 3, це буде свідчити про високу інвестиційну привабливість досліджуваного комбікормового заводу,

від 3 до 1 – про середню інвестиційну привабливість, а менше 1 – про низьку інвестиційну привабливість.

Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» за показниками майнового стану наведена в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» за показниками майнового стану

Показник	Розрахункові дані			Вага	Інтегральна оцінка		
	2021 р.	2022 р.	2023 р.		2021 р.	2022 р.	2023 р.
Коеф. придатності основних засобів	0,6931	0,6307	0,5576	0,5	0,3465	0,3153	0,2788
Коеф. оновлення	0,2447	0,0355	0,1044	0,2	0,0489	0,0071	0,0209
Фондовіддача	27,1039	13,1964	8,8323	0,3	8,1312	3,9589	2,6497
Вагомість показників	-	-	-	0,2	1,7053	0,8563	0,5899

Джерело: дані ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

За показниками майнового стану ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» інвестиційна привабливість зменшилася.

Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» за показниками фінансової стійкості наведена в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» за показниками фінансової стійкості

Показник	Розрахункові дані			Вага	Інтегральна оцінка		
	2021 р.	2022 р.	2023 р.		2021 р.	2022 р.	2023 р.
Коеф. маневрування власного капіталу	-0,4199	0,3998	0,3969	0,15	-0,0630	0,0600	0,0595
Коеф. забезпечення поточних активів власними коштами	-0,1649	0,2422	0,3951	0,1	-0,0165	0,0242	0,0395
Коеф. фінансової залежності	3,9660	2,2509	1,6076	0,3	1,1898	0,6753	0,4823
Коеф. фінансування	0,3372	0,7994	1,6459	0,2	0,0674	0,1599	0,3292
Плече фінансового левериджу	0,3452	0,1222	0,0000	0,25	0,0863	0,0306	0,0000
Вагомість показників	-	-	-	0,3	0,3792	0,2850	0,2732

Джерело: дані ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

За показниками фінансової стійкості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» інвестиційна привабливість зменшилася.

Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» за показниками прибутковості наведена в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» за показниками прибутковості

Показник	Розрахункові дані			Вага	Інтегральна оцінка		
	2021 р.	2022 р.	2023 р.		2021 р.	2022 р.	2023 р.
Коеф. прибутковості власного капіталу	0,19660	0,03164	0,02337	0,25	0,0492	0,0079	0,0058
Операційна рентабельність продажу	0,00736	0,00725	0,00955	0,25	0,0018	0,0018	0,0024
Коеф. прибутковості активів	0,04957	0,01406	0,01454	0,3	0,0149	0,0042	0,0044
Коеф. прибутковості поточних активів	0,07722	0,01917	0,02327	0,2	0,0154	0,0038	0,0047
Вагомість показників				0,3	0,3792	0,2850	0,2732

Джерело: дані ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

За показниками прибутковості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» інвестиційна привабливість зменшилася.

Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» за показниками ділової активності наведена в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» за показниками ділової активності

Показник	Розрахункові дані			Вага	Інтегральна оцінка		
	2021 р.	2022 р.	2023 р.		2021 р.	2022 р.	2023 р.
Коеф. прибутковості власного капіталу	0,19660	0,03164	0,02337	0,25	0,0492	0,0079	0,0058
Операційна рентабельність продажу	0,00736	0,00725	0,00955	0,25	0,0018	0,0018	0,0024
Коеф. прибутковості активів	0,04957	0,01406	0,01454	0,3	0,0149	0,0042	0,0044
Коеф. прибутковості поточних активів	0,07722	0,01917	0,02327	0,2	0,0154	0,0038	0,0047
Вагомість показників				0,3	0,3792	0,2850	0,2732

Джерело: дані ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

За показниками ділової активності ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» інвестиційна привабливість зменшилася.

Інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» розраховано в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ

«Попільнянський комбікормовий завод»

Показник	Інтегральна оцінка		
	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Група I. Показники майнового стану	1,7053	0,8563	0,5899
Група II. Показники фінансової стійкості	0,3792	0,2850	0,2732
Група III. Показники прибутковості	0,0244	0,0053	0,0052
Група IV. Показники ділової активності	1,6014	0,6511	0,4714
Інтегральний показник інвестиційної привабливості	3,7104	1,7977	1,3396

Джерело: дані ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

Інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» за період дослідження зменшився на - 2,3708, тобто підприємство стало менш інвестиційно привабливим в 2,8рази.

Зобразимо графічного отримані результати (рис. 2.1-2.3).

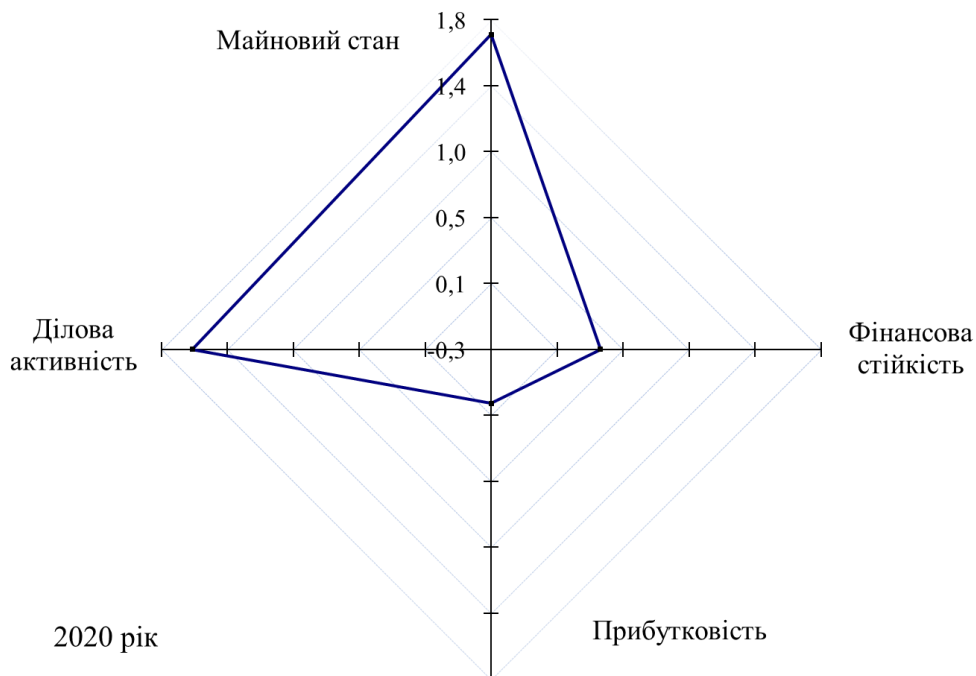

Рис. 2.1. Інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ

«Попільнянський комбікормовий завод» за 2021 рік

Джерело: побудовано за даними ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

Інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» в 2021 р. рівний 3,7104. Найбільш інвестиційно привабливим досліджуване підприємство є за показниками майнового стану та ділової активності, а найменш привабливим за показником прибутковості. В 2021 р. ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» було інвестиційно привабливим.

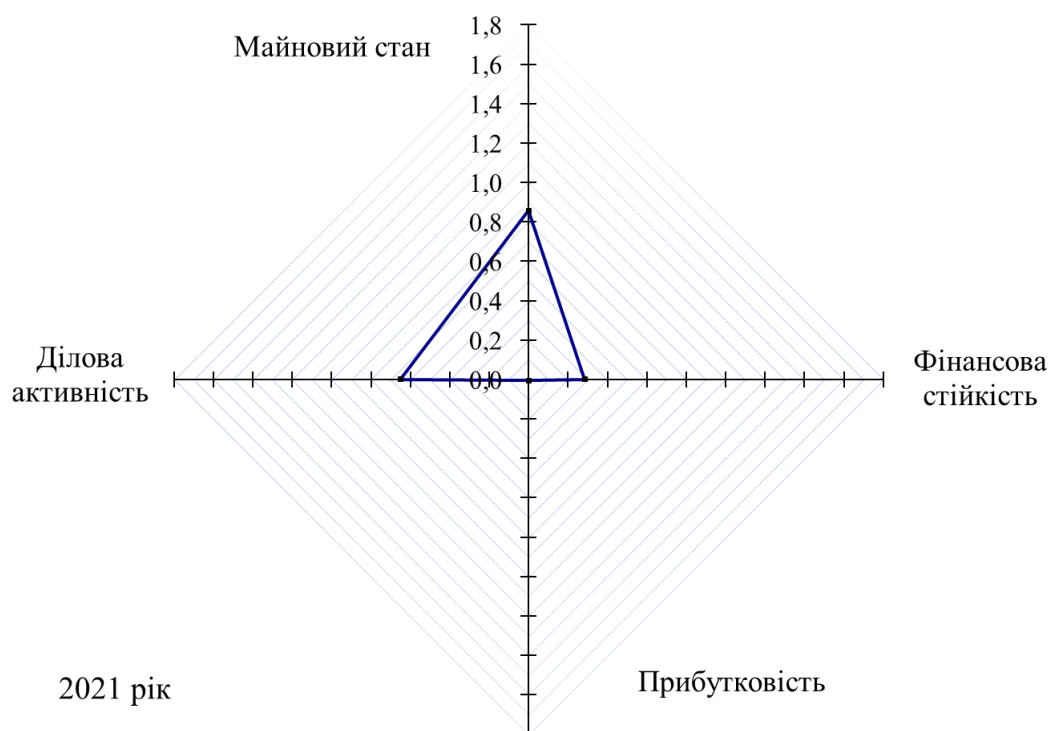
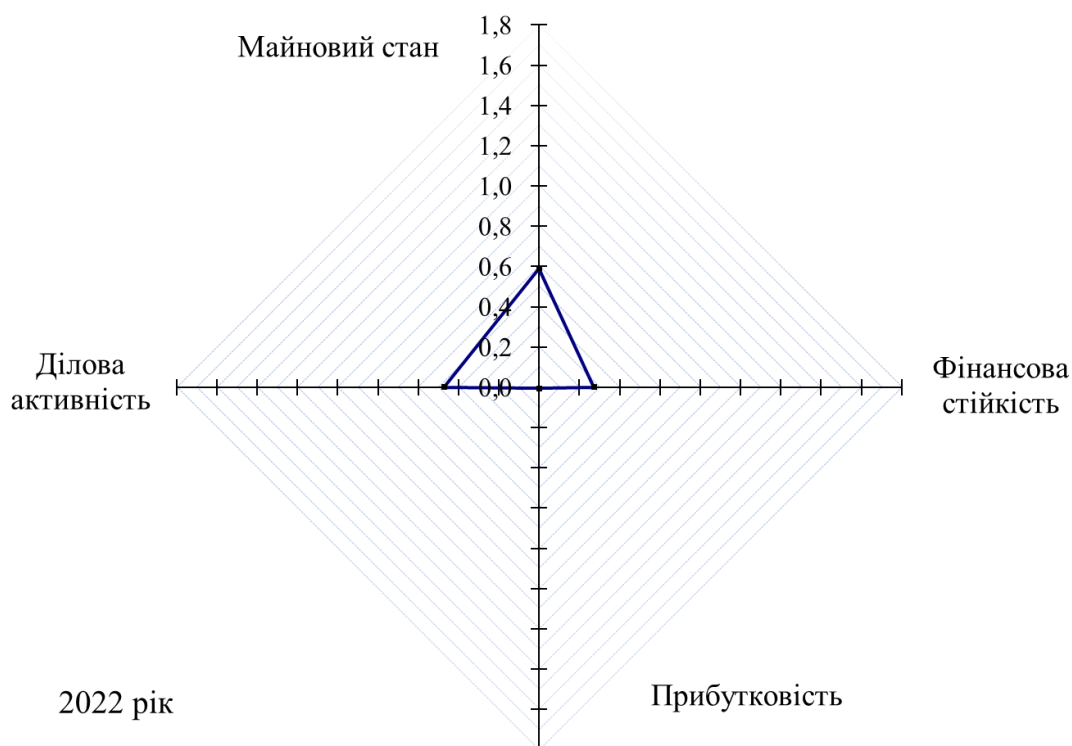

Рис. 2.2. Інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» за 2022 рік

Джерело: побудовано за даними ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

Інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» в 2022 р. рівний 1,7977.

Найбільш інвестиційно привабливим досліджуване підприємство є за показниками майнового стану та ділової активності, а найменш привабливим за показником прибутковості. В 2022 р. ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» інвестиційна привабливість порівняно попереднього року зменшилася, але завод залишився інвестиційно привабливим.

**Рис. 2.3. Інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ
«Попільнянський комбікормовий завод» за 2023 рік**

Джерело: побудовано за даними ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

Інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» в 2023 р. рівний 1,3396, що менше 2022 р. на 0,4581 пункти та менше 2021 р. на 2,3708 пукти.

Найбільш інвестиційно привабливим досліджуване підприємство є за показниками майнового стану та ділової активності, а найменш привабливим за показником прибутковості. Отже, за інтегральним показником ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» в 2023 р. залишається інвестиційно привабливим, але існуючі тенденції можуть свідчити про втрату можливості залучення інвестицій в майбутньому.

Висновки до розділу 2

ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» здійснює виробничу фактично 22 роки. Чистий фінансовий результат ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» в 2023 р. сягнув 1789,9 тис.грн. прибутку, що менше 2021 р. на 4161,2 тис.грн чи на 69,9%, оскільки в 2021 р. було отримано 5951,1 тис.грн. прибутку. Найбільш успішним для ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» був 2021 рік.

Інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» в 2023 р. рівний 1,3396, що менше 2022 р. на 0,4581 пункти та менше 2021 р. на 2,3708 пукти. Найбільш інвестиційно привабливим досліджуване підприємство є за показниками майнового стану та ділової активності, а найменш привабливим за показником прибутковості. Отже, за інтегральним показником ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» в 2023 р. залишається інвестиційно привабливим, але існуючі тенденції можуть свідчити про втрату можливості залучення інвестицій в майбутньому.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ РІШЕННЯМИ ТОВ «ПОПІЛЬНЯНСЬКИЙ КОМБІКОРМОВИЙ ЗАВОД»

3.1. Шляхи удосконалення управління інвестиційною привабливістю ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» доцільно приділяти увагу досягнутому рівню своєї інвестиційної привабливості, слід розвивати її та всіляко покращувати, що буде запорукою ефективного залучення інвестицій підприємством. Маючи на меті подальшого підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» доцільно:

- підвищити рівень зацікавленості засновників комбікормового заводу у зростанні його інвестиційної привабливості, що буде можливо досягти у напрямку підвищення вартості комбікормового заводу, в першу чергу шляхом реінжинірингу бізнес-процесів, перспективним також є впровадження бенчмаркінгу і аутсорсингу як інструментів позитивного впливу на ринкову вартість комбікормового заводу;
- підвищити зацікавленість інвесторів напрямком розроблення на рівні комбікормового заводу єдиної інвестиційної стратегії, яка є інтегрованою у загальну стратегію розвитку його конкурентоспроможності.

Ефективне, результативне та ефективне управління ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» вимагає також ефективного управління його інвестиційними проєктами. Систему управління інвестиційними проєктами вважаємо за доцільне розглядати не як окрему систему, а як вбудовану підсистему управління ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод». В загальному вигляді система управління інвестиційним проєктом, як будь яка система, включає два структурні елементи - суб'єкт та об'єкт управління.

До основних елементів системи управління інвестиційними проєктами ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» належать інформаційна

структура, органи управління інвестиційним проєктом, методи управління (фінансові методи, методи сітьового планування, методи експертних оцінок та ін.), зовнішні фактори, що мають вплив на інвестиційний об'єкт, чіткий розподіл повноважень при прийнятті рішень стосовно інвестицій.

Управління об'єктом здійснюється у системі координат, однією з найважливіших якої є час. Це зумовлює необхідність виділення окремих фаз управління інвестиційним проєктом, кожна з яких відповідає запланованому комплексу робіт, які необхідно здійснити в певний час. Пропонуємо виділити фази відповідно до життєвого циклу інвестиційного проєкту.

Процес управління інвестиційними проєктами ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» пропонуємо здійснювати у вигляді шести послідовних фаз: фаза планування; фаза обліку; фаза контролю; фаза аналізу; фаза прийняття альтернативних рішень та визначення оптимального; фаза реалізації оптимального (або декількох) рішення.

Розглянемо можливий інвестиційний проєкт ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод». Назва проєкту «Mechanika Nawrocki» – це застосування інноваційного промислового гранулятора кормів (ціла лінія) у виробничому процесі ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод».

Мета проєкту – використання лінії для гранулювання «Mechanika Nawrocki» дозволить легко впоратися із різновидами сировини для виробництва якісного комбікорму.

Завдання проєкту «Mechanika Nawrocki»:

- збільшення виробництва комбікормової продукції;
- виробництво більш якісної комбікормової продукції.

Доцільність впровадження проєкту «Mechanika Nawrocki» – удосконалення виробничого процесу дозволяє покращувати якість продукції, забезпечувати підвищення продуктивності праці завдяки заміні технічного обладнання, введенню нових технологій, підвищувати економічність.

Інноваційна спрямованість проєкту «Mechanika Nawrocki» – інноваційний, високотехнологічний і спрямований на розвиток переробки аграрної сировини через використання передових зарубіжних технологій.

Очікуванні результати проєкту «Mechanika Nawrocki» – використання лінії для гранулювання «Mechanika Nawrocki» забезпечує надійну аналітику щодо виробництва комбікормів та понесених витрат на це виробництво. Вся лінія для гранулювання комбікорму та деякі машини оснащені системою датчиків, які постійно передають сигнали головному комп'ютеру. Одночасно сигнали виводяться на друковану інформацію, яка висвічується в вигляді комунікативних систем і сирен. Системи передають дані про стан обладнання, наприклад, температури, ступеня зносу експлуатаційних матеріалів. Тому всі сигнали перетворені у вигляді таблиць з урахуванням часу початку роботи сигналізації, підтвердження з боку обслуговуючого персоналу, а також часу ліквідації аварії.

Соціальний ефект проєкту «Mechanika Nawrocki» – більша безпека праці. Безпека праці забезпечена як з механічного боку, так і завдяки автоматичній системі контролю роботи. Система сигналізаторів-датчиків, які весь час інформують зовнішній комп'ютер про стан систем гранулятора, автоматично регулює параметри роботи.

Екологічний ефект проєкту «Mechanika Nawrocki» – зменшення відходів виробництва.

Економічний ефект проєкту «Mechanika Nawrocki» – економія електроенергії. Використання грануляторів може принести значні вигоди для ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод». ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» запропоновано використання лінії для гранулювання «Mechanika Nawrocki». Завдяки комплексній роботі контролю, лінію для гранулювання можуть обслуговувати тільки три працівника (лінію, яку пропонується замінити обслуговують 5 працівників). Це дозволяє знизити витрати підприємства на оплату праці та ЄСВ для 2 працівників ($2 \cdot 183 \cdot 1,22 = 446$), що тягне за собою збільшення прибутку. Нова лінія

гранулювання є більш економною, за технічними характеристиками ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» зможе щомісячно економити на споживанні енергоресурсів до 20 тис.грн Наступний ефект – в результаті використання автоматичного контролю роботи – це постійна висока якість гранульованого комбікорму. Наявність автоматичного контролю, змушує обслуговуючий персонал до необхідності постійного контролювання певних параметрів роботи лінії гранулювання. Автоматика дозволяє виконувати комплектну візуалізацію всіх технологічних процесів. Візуалізація включає в себе – загальний вигляд лінії гранулювання, екран гранулятора (або грануляторів) сторону з таблицею сигналізації, криву продуктивності в даний момент і протягом години. В залежності від індивідуальних потреб візуалізація і система контролю може бути поширена на інше обладнання, також на те, що знаходиться в експлуатації передлінією гранулювання. Системи дистанційного управління забезпечать гнучкість та оперативність у керуванні процесами ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод».

Інформації для розрахунку економічної ефективності проєкту наведена в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Оцінка вигод проєкту «Mechanika Nawrocki» для ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

Показник	Період реалізації проєкту, рік			
	2025	2026	2027	2028
Витрати на придбання лінії гранулювання «Mechanika Nawrocki», тис. грн	1500	-	-	-
Витрати на доставку і монтаж лінії гранулювання «Mechanika Nawrocki», тис. грн	150	-	-	-
Витрати на експлуатацію лінії гранулювання «Mechanika Nawrocki» (оновлення програмного забезпечення, технічне обслуговування тощо), тис. грн	36	36	36	36
Економія коштів на оплату праці та сплату ЄСВ, тис. грн	446	446	446	446
Економія коштів на енергетичні ресурси, тис. грн	240	240	240	240
Економічний ефект на кінець року, тис. грн	-1000	-350	300	950

Джерело: дані ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

Отже, проєкт використання лінії для гранулювання «Mechanika Nawrocki» є вигідним для ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод».

Даний проект може окупитися тільки за рахунок економії коштів вже на 3 рік. Але слід зауважити, що це може статися і раніше, за рахунок зростання обсягів комбікормів, як наслідок підвищення їх якості.

Для ефективного управління проекту «Mechanika Nawrocki», система управління ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» має забезпечувати реалізацію шести основних принципів: інтегрованість в загальну систему управління комбікормовий заводом; комплексний характер прийняття керівних рішень по інвестиційному проекту; постійна адаптація і високий динамізм керівних рішень до змін зовнішнього та внутрішнього середовища; максимальне зниження інвестиційних ризиків та забезпечення досягнення запланованого інвестиційного ефекту; відповідність інвестиційної стратегії основній місії та стратегії комбікормового заводу; постійне доповнення, уточнення, прогнозування та коригування управлінських рішень.

3.2. Прогнозування інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

Розрахунки проведені в попередньому розділі показали, що за інтегральним показником ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» в 2023 р. залишається інвестиційно привабливим, але існуючі тенденції можуть свідчити про втрату можливості залучення інвестицій в майбутньому. Тому спрогнозуємо інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод». Прогнозування проведемо в середовищі «Excel» використавши функцію «FORECAST» (рис. 3.1, дод. А).

Спрогнозуємо показник інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» за даними інтегральної оцінки, відповідні розрахунки наведемо в табл. 3.2.

**Прогнозування інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський
комбікормовий завод»**

Показник	Дані для прогнозу			FORECAST 2025 р.	2025 р. до 2023 р., +/-
	2021 р.	2022 р.	2023 р.		
Група I. Показники майнового стану оцінювання інвестиційної привабливості					
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,3465	0,3153	0,2788	0,2921	0,0132
Коефіцієнт оновлення	0,0489	0,0071	0,0209	0,0041	-0,0168
Фондовіддача	8,1312	3,9589	2,6497	0,5159	-2,1338
Вагомість показників гр. I	1,7053	0,8563	0,5899	0,1624	-0,4275
Група II. Показники фінансової стійкості оцінювання інвестиційної привабливості					
Коефіцієнт маневрування власного капіталу	-0,0630	0,0600	0,0595	0,1330	0,0734
Коефіцієнт забезпечення поточних активів власними коштами	-0,0165	0,0242	0,0395	0,0696	0,0300
Коефіцієнт фінансової залежності	1,1898	0,6753	0,4823	0,2336	-0,2487
Коефіцієнт фінансування	0,0674	0,1599	0,3292	0,4562	0,1271
Плече фінансового левериджу	0,0863	0,0306	0,0000	0,0000	0,0000
Вагомість показників гр. II	0,3792	0,2850	0,2732	0,2677	-0,0055
Група III. Показники прибутковості оцінювання інвестиційної привабливості					
Коефіцієнт прибутковості власного капіталу	0,0492	0,0079	0,0058	-0,0022	-0,0081
Операційна рентабельність продажу	0,0018	0,0018	0,0024	0,0030	0,0006
Коефіцієнт прибутковості активів	0,0149	0,0042	0,0044	0,0009	-0,0035
Коефіцієнт прибутковості поточних активів	0,0154	0,0038	0,0047	0,0009	-0,0038
Вагомість показників гр. III	0,0244	0,0053	0,0052	0,0008	-0,0044
Група IV. Показники ділової активності оцінювання інвестиційної привабливості					
Коефіцієнт обертання оборотних активів	2,7073	1,0425	0,7522	0,1954	-0,5569
Коефіцієнт закріплення	0,0148	0,0384	0,0532	0,0774	0,0242
Коефіцієнт оборотності активів (трансформації)	5,2851	2,1746	1,5516	0,5386	-1,0129
Вагомість показників гр. IV	1,6014	0,6511	0,4714	0,1623	-0,3091
Інтегральний показник інвестиційної привабливості	3,7104	1,7977	1,3396	0,5932	-0,7464

Джерело: дані ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

Зобразимо графічного отримані результати (рис. 3.2).

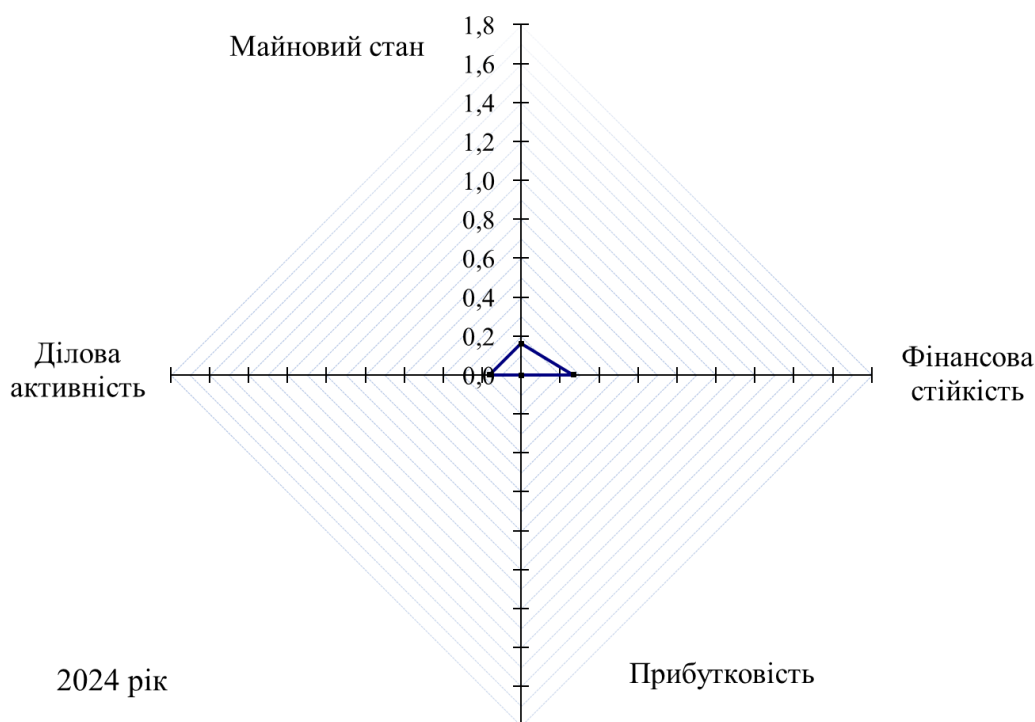

Рис. 3.2. Прогнозний інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» на 2025 р.

Джерело: побудовано за даними ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод»

Прогнозований інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» в 2025 р. становить 0,5932, що менше рівня 2023 р. на 0,7464. Даний показник свідчить, про інвестиційну непривабливість підприємства, якщо з початку 2024 р. не було позитивних змін. Розглянемо результати прогнозу складових досліджуваного показника: прогнозна інвестиційна привабливість майнового стану на 2024 р. рівна 0,1624, що менше рівня 2023 р. на 0,4275; прогнозна інвестиційна привабливість фінансової стійкості на 2024 р. рівна 0,2677, що менше рівня 2023 р. на 0,0055; прогнозна інвестиційна привабливість прибутковості на 2024 р. рівна 0,0008, що менше рівня 2023 р. на 0,0044; прогнозна інвестиційна привабливість ділової активності на 2024 р. рівна 0,1623, що менше рівня 2023 р. на 0,3091. За результатами прогнозу, робимо висновок, що ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» слід звернути увагу на зростання прибутковості та зростання фінансової стійкості.

Висновки до розділу 3

ТОВ «Попільнянський комбикормовий завод» доцільно приділяти увагу рівню своєї інвестиційної привабливості, слід розвивати її та всіляко покращувати, що буде запорукою ефективного залучення інвестицій підприємством.

Отже, проєкт використання лінії для гранулювання «Mechanika Nawrocki» є вигідним для ТОВ «Попільнянський комбикормовий завод». Даний проєкт може окупитися тільки за рахунок економії коштів вже на 3 рік. Але слід зауважити, що це може статися і раніше, за рахунок зростання обсягів виробництва комбикормів, як наслідок підвищення їх якості.

Прогнозований загальний інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбикормовий завод» в 2024 р. рівний 0,5932, що менше рівня 2023 р. на 0,7464. Даний показник свідчить, про інвестиційну непривабливість підприємства, якщо з початку 2024 р. не було позитивних змін.

ВИСНОВКИ

Інвестиційна привабливість – комплексне поняття, яке охоплює багато факторів важливі як з точки зору запланованих інвестицій, так і з точки зору господарської діяльності підприємства. Від оцінки інвестора залежить, чи сприйматиметься підприємство як привабливе, так як інвестор аналізує привабливість підприємства з точки зору факторів виробництва, доступних для виробничої діяльності та потенційного збільшення чистої вигоди від інвестування коштів у діяльність підприємства.;

Основними методами, які розраховуються на основні фінансової звітності підприємства, та які можна використати для оцінки інвестиційної привабливості досліджуваного підприємства є: рейтингова оцінка фінансового стану, діагностика банкрутства та інтегральна оцінка інвестиційної привабливості. Кожен із методів має свої особливості, тому для отримання більш реальних результатів інвестиційної привабливості підприємства доречним вбачається паралельного застосування декількох методів. Адже, залучення інвестицій підприємством буде залежати в першу чергу від його інвестиційної привабливості. На основі діагностики приймається рішення відносно здійснення інвестицій, формуються стратегічні інвестиційні цілі та окреслюються тактика їх реалізації;

ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» здійснює виробничу фактично 22 роки. Чистий фінансовий результат ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» в 2023 р. сягнув 1789,9 тис.грн. прибутку, що менше 2021 р. на 4161,2 тис.грн чи на 69,9%, оскільки в 2021 р. було отримано 5951,1 тис.грн. прибутку. Найбільш успішним для ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» був 2021 рік.

Інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» в 2023 р. рівний 1,3396, що менше 2022 р. на 0,4581 пункти та менше 2021 р. на 2,3708 пукти. Найбільш

інвестиційно привабливим досліджуване підприємство є за показниками майнового стану та ділової активності, а найменш привабливим за показником прибутковості. Отже, за інтегральним показником ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» в 2023 р. залишається інвестиційно привабливим, але існуючі тенденції можуть свідчити про втрату можливості залучення інвестицій в майбутньому.

Сума інвестицій по запропонованому проєкту «Mechanika Nawrocki» рівна 2540 тис.грн. Сума дисконтованого грошового потоку рівна 4437 тис.грн. За показником чистого приведенного доходу (NPV=2706 тис.грн) інвестиційний проєкт є привабливий. Внутрішня норма рентабельності рівна 84,6%. Отже, проєкт використання лінії для гранулювання «Mechanika Nawrocki» є вигідним для ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод».

Прогнозований загальний інтегральний показник інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» в 2024 р. рівний 0,5932, що менше рівня 2023 р. на 0,7464. Даний показник свідчить, про інвестиційну непривабливість підприємства, якщо з початку 2024 р. не було позитивних змін.

ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод» доцільно приділяти увагу досягнутому рівню своєї інвестиційної привабливості, слід розвивати її та всіляко покращувати, що буде запорукою ефективного залучення інвестицій підприємством.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреюк С.Ф. Методичні аспекти інтегральної оцінки надійності емітента та інвестиційної привабливості його акцій. Ефективна економіка. 2013. № 7. URL:<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2164>(дата звернення: 04.11.2024).
2. Асмолов А.В. Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Попільнянський комбікормовий завод». Механізми управління розвитком територій: зб. наукових праць. Житомир: Поліський національний університет, 2024. С.238-240.
3. Асмолов А.В. Теоретичні аспекти інвестиційної стратегії підприємства. Наукові читання – 2024: зб. наукових праць працівників, докторантів, аспірантів та молодих вчених ННІ менеджменту, бізнесу і права Поліського національного університету. Житомир: Поліський національний університет, 2024. С. 107-109.
4. Белобородова М. Теоретико-методологічні підходи до оцінювання інвестиційної привабливості промислових підприємств. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2020. Вип. 2. С. 3–13.
5. Бондарук Т. Г., Бондарук І. С., Заїчко І. В. Діагностика фінансового стану та інвестиційної привабливості підприємства в системі фінансового менеджменту. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2022. № 1–2. С. 62–75.
6. Брюховецька Н. Ю., Хасанова О. В. Моделювання інвестиційної привабливості публічного власного товариства як основа прийняття управлінських рішень. *Бізнес Інформ*. 2014. № 1. С. 307–313.
7. Бурдонос Л.І., Виноградня В.М. Управління інвестиційною привабливістю підприємства. *Modern Economics*. 2021. № 30(2021). С. 47–51.
8. Вахович І.М., Олександренко І.В., Забедюк М.С. Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Економіка та управління підприємствами. 2014. №11(161) С. 154–160.

9. Вишнівський А. Ю., Андросович І. С., Асмолов А. В., Гавриловський Н. А. Сталий розвиток підприємництва в умовах глобалізації: збірник наукових праць Науково–практичної конференції «Студентські наукові читання – 2023» за результатами I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт. Житомир: Поліський національний університет, 2023. С.261–265.

10. Горяча О. Л., Федоренко Ю. І. Етапи розробки інвестиційної стратегії підприємства. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2020. № 2. С. 28–35.

11. Гринюк Н., Докієнко Л. Фінансові індикатори забезпечення інвестиційної привабливості підприємства. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2022. № 3. С. 81–96.

12. Гуляєва Н.М. Сутнісні ознаки інвестиційної привабливості підприємства: факторна природа формування. *Вісник Запорізького національного університету*. 2012. № 1(13). С. 22–28.

13. Данкеєва О. М. Окремі концептуальні аспекти щодо формування інвестиційної стратегії підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. Вип. 29. С. 46–50.

14. Добриніна Л. В. Підприємство як учасник фінансового ринку, його інвестиційні стратегії. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 23(1). С. 80–83.

15. Дяченко К. С., Хорєва А. Ю. Методичні підходи до оцінювання фінансово-майнового стану бізнес-структури. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_11_67 (дата звернення 07.11.2024).

16. Єпіфанова І. Ю, Джеджула В. В, Коваль К. С. Сучасні методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 2. С. 80–85.

17. Заяць О. І., Стебляк Д. М., Пачкал К. Є. Інвестиційна привабливість підприємства в міжнародному бізнесі. *Науковий вісник*

Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2023. Вип. 49. С. 41–44.

18. Караван Н. А. Аналіз методик оцінювання інтегрального рівня інвестиційної привабливості підприємства *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 4. С. 79–85.

19. Кишакевич Б. Ю., Нахаєва М. М. Інтегральна оцінка інвестиційної привабливості регіонів України. Вісник Хмельницького національного університету. 2021. № 4. С. 51–58.

20. Коць О. О., Скіп Р. А. Дослідження сутності та динаміки інвестиційної привабливості українських підприємств. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Сер. : Економічні науки. 2023. № 4(2). С. 30–35.

21. Кремень О. І., Мосійчук Р. Л., Кремень В. М. Комплексний аналіз ефективності управління активами підприємства. *Бізнес Інформ*. 2019. № 8. С. 202–210.

22. Кульбовський С. А. Інвестиційні стратегії українських підприємств у міжнародному бізнесі. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. № 3. С. 10–15.

23. Лепетюха Н.В. Інтегральна оцінка інвестиційної привабливості ІТ підприємства «Somniu m Game». *Економіка і суспільство*. 2018. №18. С. 447–452.

24. Лесюк А. С. Система показників комплексної оцінки фінансового стану підприємства. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Сер.: Економіка і управління. 2020. Т. 31(70), № 4(1). С. 132–140.

25. Лубенець С.В. Моделювання інтегрально рейтингової оцінки інвестиційної привабливості банків. Вісник Харківського національного університету ім.Каразіна. 2016. № 90. С. 97–107

26. Манн Р. В., Махно С. В. Інноваційно-інвестиційний потенціал підприємств України: умови збереження та розвитку в повоєнний період. *Економічний простір*. 2022. № 182. С. 144–148.

27. Нагорний П. Д., Базюк Д. С. Оцінка фінансового стану як передумова ефективного управління підприємством. *Трансформаційна економіка*. 2023. № 1. С. 44–49.

28. Найдовська А.О., Андрієнко Я.А. Систематизація методик аналізу інвестиційної привабливості підприємства. *Молодий вчений*. 2023. № 6 (118), С. 84–88.

29. Недільська Л.В., Куровська Н.О. Модифікація оцінки інвестиційної привабливості підприємства. *Modern Economics*. 2021. № 28(2021). С. 76–82.

30. П'ята Л. В. Базовий підхід до стратегічного планування інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання аграрного сектору. *Інноваційна економіка*. 2020. № 3–4. С. 78–83.

31. Петрашевська А. Д., Колонтай С. М., Романюк В. К. Методи оцінки рівня інвестиційної привабливості підприємства в повоєнний період. *Економічний простір*. 2024. № 191. С. 345–347.

32. Поясник Г.В. Аналіз методичних підходів до оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2021. № 26. URL: <http://ppb.khadi.kharkov.ua/article/view/236367> (дата звернення: 15.09.2024).

33. Рзаєва Т.Г., Грицанюк М. Напрями оцінки інвестиційної привабливості підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2016. № 1. С.134–140

34. Роганова Г.О. Інвестиційна привабливість підприємств: сутність, фактори впливу, методичні підходи. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. 2019. №. 4(24). С. 28–34.

35. Самодай В. П., Машина Ю. П., Нечвоглод І. В. Діагностика та прогнозування фінансово-економічного стану підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2022. Вип. 1. С. 145–149.
36. Савіцька О. П., Левицька О. М., Савіцька Н. В. Вибір інвестиційної стратегії інноваційного розвитку підприємства. *Вісник Одеського національного університету. Сер. : Економіка*. 2022. Т. 27, Вип. 2. С. 49–53.
37. Савченко А.М., Блищик Л.В. Аналіз показників балансу маючи на меті попередження банкрутства суб'єкта господарювання. *Молодий вчений*. 2019. № 1 (65). С. 501–505.
38. Скалюк Р.В., Лоїк О.І. Оцінка інвестиційної приєдності підприємства. *Вісник хмельницького національного університету*. 2016. №1. С. 115–122.
39. Слободянюк Н. О. Вплив воєнних дій на фінансову та інвестиційну діяльність молокопереробних підприємств України. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки*. 2023. Вип. 3. С. 110–118.
40. Степанова А., Кальний С. Інструментарій стратегічного аналізу в оцінюванні інвестиційної привабливості підприємства. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2023. № 2(223). С. 143–149.
41. Ткаченко А.М., Кушнір О. Економічна оцінка інвестиційної привабливості підприємства. *Вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2013. №5. С. 154–161.
42. Фінансова звітність ТОВ «Попільнянський комбикормовий завод». URL: <https://clarity-project.info/edr/00688195> (дата звернення 09.11.2024).
43. Шавурська О. В. Оцінка ймовірності банкрутства як метод прогнозування фінансово-економічного стану підприємства. *Економіка, управління та адміністрування*. 2020. № 4. С. 22–28.

Додатки